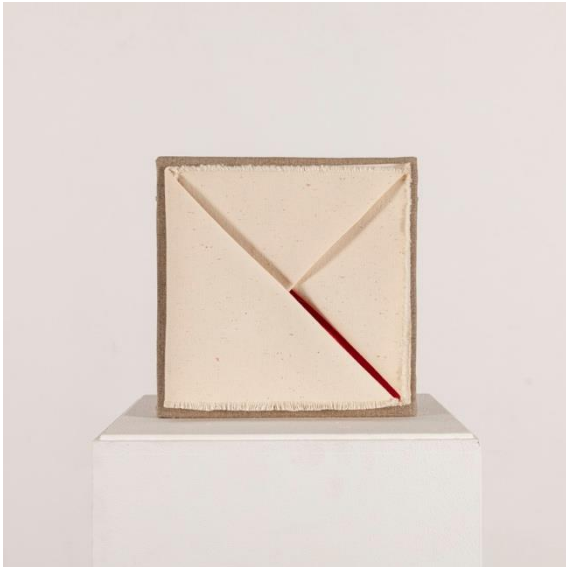

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

**az NKA Iparművészet Kollégiumánál elnyert támogatás felhasználásáról,
Szilvitzy Margit (1931–2018): 100 x 100 négyzet (8), 1976
című művének megvásárlásáról
Pályázati azonosító: 104109/00218**

A pályázaton elnyert támogatásból vásárolt műalkotás:

Alkotó: Szilvitzy Margit (1931–2018)

A mű címe: 100 x 100 négyzet (8)

Mérete: 23 x 23 x 6 cm

Anyag, technika: vászon, varrt és hajtogatott applikáció

Készítés éve: 1976

A Fővárosi Képtár gyűjteményében számos képzőművészeti jellegű, textil anyagú iparművészeti tárgy található, az 1930-as évektől napjainkig terjedő időszakból többek között Ferenczy Noémi, Hincz Gyula, Domanovszky Endre, Plesnivy Károly, Benczúr Emese és Gink Judit munkáit őrzi. Valamelyest nagyobb súlyt képviselnek az 1970-es években keletkezett művek, hiszen erre az évtizedre jellemző az építészeti dekorációként rendelt hivatalos kárpitművészet felfutása. Nagyjából ugyanekkor zajlott a magyar textilművészet megújulása is, 1970-ben indult a Fal- és Tértextil Biennálék sorozata Szombathelyen, 1975-ben indult a Velemi Textilművészeti Műhely. Az induló fiatal generáció, a neoavantgárd, tértextiles vonal képviselője hiányos volt a gyűjteményben, Szilvitzy Margit 100 x 100 négyzet (8) című művének megvásárlása ezt a hiányt orvosolta részben.

Szilvitzy Margit (1931–2018) sokoldalú művészi alkotó tevékenysége, szervezői és a későbbi generációkat meghatározó oktatói tevékenysége is alapvető, az „új textiles” mozgalom legfontosabb képviselői közé tartozik. Már az 1970-es évek elején jelentkezett a tér problémái iránt való fogékonysága, a textil plasztikai lehetőségeinek, a sík térbe fordíthatóságának vizsgálata. Újabb fordulatot az évtized közepe hozott, amikor elhagyva a korábban használt organikus formákat és színes anyagokat fehér vásznakkal kezdett el foglalkozni. Anyagait nem ő maga szőtte, ipari gyártásban készült, „ready-made”, de mindig természetes anyagokat használt. Ebben az analitikusnak nevezhető, a minimal arttal és a konceptuális művészettel is

rokon alkotói periódusában geometrikus formarendszert alkalmazott, ekkor talált rá a négyzetre, arra az alapformára, amely több sorozatát is meghatározta. Sokszor papírkísérleteinek eredményeit vitte át textil anyagba, a hajtogatás vált egyik fő alkotó eszközévé.

100 x 100 négyzet című 1976-os sorozata a relief és a táblakép sajátosságait egyaránt magán hordozza. A vásznakból különféle háromszög hajtogatásokkal és varrógép használatával hozott létre négyzeteket. A hajtogatás mentén rétegződés, a színes betoldásoknál fiktív tér keletkezett. Az élek frontális nézetből egy rajzolatot hoztak létre a síkszerűséget, a racionalitást hangsúlyozva, az élek mentén keletkező árnyékok ellenben plasztikus értékeit, érzékiségét hangsúlyozták a tárgynak. A hajtogatás az idő textiles eszközökkel való megjelenítésére is szolgált, a hajtogatott anyag áttételesen megmutatta létrejöttének folyamatát. Ugyanakkor a hajtogatás, mint tevékenység női minőséget is hordozott, a lepedő és ruhahajtogatás kollektív tapasztalatát.

A módszeres geometrikus formálásmód, a szeriális gondolkodás és a hajtogatás többek között Maurer Dóra és Lakner László hetvenes, nyolcvanas évekbeli munkáival is rokon. A Fővárosi Képtár grafikai gyűjteményében őrzött *Studium/Positions* című Lakner sorozat textilzsebkendő hajtogatását ábrázoló finom, trompe l'oeil ceruzarajzokból áll, amelyek a sík és tér konfrontálásában, folyamatszerűségükben, és konceptuális szemléletmódjukban éppúgy fontos párhuzamai Szilvitzky Margit 100 x 100 négyzet szériájának, mint Maurer Dóra *Rejtett struktúrák* című frottázsai, amelyek összehajtogatott, grafitval átörzsölt lapokból állnak.

Szilvitzky műve a benne megjelenő, a korszak művészetére általában jellemző problémáknak köszönhetően nemcsak a textilművek területén érzékelhető hiányosság pótlását szolgálja, hanem tökéletesen illeszkedik a Fővárosi Képtár más gyűjteményi egységeinek az adott korszakból való anyagába is.

A megvásárolt művet 2023 során a *hónap műtárgyaként*, valamint a *Ki a raktárból!* Pop up kiállítási sorozat 3. részében ki fogjuk állítani és ezt a Képtár közösségi média felületein és a honlapján is megjelentjük.

Róka Enikő
főosztályvő
Budapesti Történeti Múzeum
Kiscelli Múzeum - Fővárosi Képtár

Budapest, 2022. november 28.